

praktika/skrinshot-yak-dokaz-koli-mesendzher-virishue-dolyu-spravi.html

(дата

звернення: 03.05.2026).

3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 21.06.2023 р. у справі № 916/3027/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112088045> (дата звернення: 03.05.2026).

4. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 09.01.2024 р. у справі № 751/4083/24. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133182740> (дата звернення: 03.05.2026).

5. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 14.01.2026 р. у справі № 752/14695/22. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133319366> (дата звернення: 03.05.2026).

6. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду у справі № 127/22590/20 від 01.04.2026. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/135770708> (дата звернення: 03.05.2026).

ЮНІНА Марина Петрівна,

професор кафедри цивільно-правових

дисциплін ФПФПКПНПУ,

кандидат юридичних наук, доцент

Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

м. Дніпро

ЧЕПІК Артем Максимович,

здобувач вищої освіти факультету підготовки

фахівців для органів досудового розслідування

Національної поліції України

Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

м. Дніпро

КОЛІЗІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН УКРАЇНЦІВ ЗА КОРДОНОМ В УМОВАХ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ В ЄС

Повномасштабне збройне вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року спричинило безпрецедентний за своїми масштабами відтік українського населення до держав – членів Європейського Союзу. Мільйони громадян України опинились у принципово нових для них правових умовах: вступаючи у трудові відносини з іноземними роботодавцями, вони неминуче постають перед питанням про те, право якої держави є застосовним до їхніх трудових договорів.

Фундаментальне значення для розуміння механізму колізійного регулювання трудових відносин має принцип *lex loci laboris* – закону місця виконання роботи. Як зазначається у вітчизняній доктрині, цей принцип означає застосування права країни,

де здійснюється трудова діяльність, і є провідним у сфері міжнародних трудових відносин [1, с. 90]. Водночас, як справедливо констатує К. М. Буряк, колізійне регулювання трудових відносин з іноземним елементом передбачає застосування загальних категорій колізійного права, проте з істотними застереженнями, зумовленими специфікою трудо-правового статусу сторін [2, с. 103].

Законодавче підґрунтя колізійного регулювання трудових відносин в Україні закладено у розділі VIII Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 року [3]. Стаття 52 цього Закону закріплює загальне правило: до трудових відносин застосовується право держави, у якій виконується робота, якщо інше не передбачено законом або міжнародним договором України.

У контексті євроінтеграційних прагнень України особливої уваги заслуговує Регламент Рим I (Регламент ЄС № 593/2008 від 17 червня 2008 року «Про право, застосовне до договірних зобов'язань») [4].

Якісно новий вимір цій проблематиці надало введення режиму тимчасового захисту для громадян України в ЄС. 4 березня 2022 року Рада ЄС одностайно ухвалила Імплементативне рішення (ЄС) 2022/382, яким уперше в історії активовано Директиву про тимчасовий захист 2001/55/ЄС [5].

Принциповим є питання про взаємодію між режимом тимчасового захисту й загальними колізійними нормами МПП. Директива 2001/55/ЄС та Імплементативне рішення 2022/382 не містять спеціальних колізійних норм для регулювання трудових договорів бенефіціарів тимчасового захисту. Відтак у цій сфері зберігається загальна логіка Регламенту Рим I: пріоритет *lex loci laboris*, автономія волі сторін у межах, що не порушують мінімальних трудових гарантій, а також захист за допомогою надімперативних норм держави виконання роботи.

Самостійну проблему становить питання визнання в державах-членах ЄС трудових договорів, укладених за українським правом. Двосторонні угоди про правову допомогу, а також Угода про асоціацію між Україною та ЄС 2014 року [6] утворюють загальну основу для правового співробітництва, однак не містять спеціальних положень про взаємне визнання трудових договорів.

Перспективи розвитку правового регулювання у цій сфері пов'язані з подальшою гармонізацією законодавства України з *acquis* ЄС у частині трудових відносин, опрацюванням спеціальних двосторонніх угод з ключовими державами – приймачами українських мігрантів, а також розробкою чітких механізмів для врегулювання трудових відносин на умовах дистанційної роботи в транскордонному контексті.

Список використаних джерел

1. Килимник І. І., Бровдій А. М. Міжнародне приватне право : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 111 с.
2. Буряк К. М. Особливості колізійного регулювання міжнародних трудових відносин. Правова держава. 2021. № 41. С. 103–108.
3. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. Дата оновлення: 31.10.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2709-15> (дата звернення: 17.03.2026).

4. Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I). Official Journal of the European Union. 2008. L 177. P. 6–16.

5. Council Implementing Decision (EU) 2022/382 of 4 March 2022 establishing the existence of a mass influx of displaced persons from Ukraine within the meaning of Article 5 of Directive 2001/55/EC, and having the effect of introducing temporary protection. Official Journal of the European Union. 2022. L 71. P. 1–6.

6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27 червня 2014 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 17.03.2026).

ЮРДИК Іван Володимирович,

здобувач вищої освіти

інституту права та безпеки

Одеський державний університет внутрішніх справ,

м. Одеса

Науковий керівник:

КОВБАН Андрій Володимирович,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільних правових дисциплін,

Одеський державний університет внутрішніх справ,

м. Одеса

ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ, ПОШКОДЖЕНИХ ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ

У сучасних умовах збройної агресії проти України довкілля обґрунтовано розглядається як одна з найбільш уразливих сфер, що зазнає системного та довготривалого негативного впливу. Починаючи з 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року, воєнні дії спричинили масштабну деградацію земельних ресурсів, порушення ґрунтового покриву, забруднення територій вибухонебезпечними предметами, хімічними речовинами, нафтопродуктами та іншими токсичними сполуками.

Відповідно до статті 14 Конституції України [1], земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Норми Земельного кодексу України [2] визначають обов'язок держави забезпечувати раціональне використання та охорону земель, а також відновлення їх родючості. Водночас воєнні реалії виявили необхідність адаптації існуючих правових механізмів до умов масштабного воєнного забруднення та руйнування територій.